

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 241:

Forslag til lov om ændring af lov om Statens Uddannelsess støtte.

Af undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 9/5 89. Første behandling 11/5 89. Betænkning 24/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

*Forhandling***Frank Jensen (S):**

Det er en besynderlig situation, Folketinget befinder sig i i dag. Torsdag den 18. maj vedtog et enigt Folketing med undtagelse af Fremskridtspartiet en socialdemokratisk dagsorden, der fastholder sommerens dyrtidsregulering af de sociale pensioner, af arbejdsløshedsdagpengene m.v., således at de uddannelsessøgende er den eneste befolkningsgruppe, KVR-regeringen snyder for pristalsregulering her til sommer.

Det er ikke alene en besynderlig situation. Det er også rent og skært hykleri, når det flertal, der sikrede de øvrige overførselsindkomster deres dyrtidsregulering, ikke på samme tid kan finde sammen om at sikre de uddannelsessøgendes købekraft.

Det besynderlige består dernæst i, at selv om dagsordenen af 18. maj fastslår, at samtlige overførselsindkomster skal reguleres i takt med årslønsudviklingen, så ønsker KVR-regeringen i dag at få andenbehandlet et lovforslag, der strider fundamentalt mod dagsordenens indhold. Med L 241 fjernes den løbende regulering fra 1. januar 1991 og erstattes af en procent, der fastsættes på finansloven, altså et eklatant brud på dagsordenen fra 18. maj, hvor der tales om en årslønsudviklingsregulering.

Jeg har forstået, at Det Radikale Venstre er enig i, at SU hører hjemme under et samlet og ensartet reguleringssystem. Jeg står her med en pressemeddelelse dateret den 9. maj fra Det Radikale Venstre, hvori fru Marianne Jelved fastslår: »Fremover bør SU-reguleringen ses i sammenhæng med reguleringen af andre overførselsindkomster.« Jeg skal bede fru Marianne Jelved om her fra Folketingets talerstol at bekræfte denne udtalelse fra den radikale pressemeddelelse.

Det er blevet bragt frem i debatten efter førstebehandlingen, at der skulle være tale om, at SU-satserne allerede overgår til årslønsudviklingsreguleringssystemet her fra 1. august 1989. Det er rent bluff. Undervisningsministerens besvarelser til udvalget forklarer da også helt klart, at der på ingen måde er tale om en årslønsudviklingsregulering, ikke engang en forventet årslønsudviklingsregulering. Skal der være tale om en forventet årslønsregulering, viser undervisningsministerens besvarelser til udvalget, at reguleringssatsen skulle være på 3,5-4 pct. og ikke de 1,34 pct., som lovforslaget omfatter.

Der er heller ikke tale om årslønsudviklingen for en speciel gruppe af offentligt ansatte, som lovforslaget hævder. Der er alene tale om en regulering, hvor man tager udgangspunkt i den nominelle lønstigning, som overenskomsten foreskriver, uden tillæg for centrale og decentrale puljer og alene med en fremskrevet tilpasningsklausul.

Vi ved alle her i Folketinget, at tilpasningsklausulen inden for det offentlige arbejdsmarked vil medføre en efterregulering, hvis løn-glidningen på det private arbejdsmarked medfører en større stigning. Der er således tale om, at man snyder de studerende for deres regulering her til sommer, og der er tale om, at man får indført et helt nyt reguleringssystem, som ikke har bund i den dagsorden, som et enigt Folketing med undtagelse af Fremskridtspartiet vedtog den 18. maj. Der er således tale om lovjaskeri, hvor de uddannelsessøgende er de eneste tabere.

Rahbæk Møller (SF):

Der er nogle Radikale, der må have en dårlig smag i munden. Ikke alene fremstår partiet som forligsbrydere, men deres undskyldning – at overførselsindkomster ikke skulle udvikle sig

[Rahbæk Møller]

hurtigere end arbejdsindkomster – fremstår i dag som helt tom.

Vi har fået fyldige oplysninger under udvalgsarbejdet, der tydeligt viser, at SU'en nu sækker bag efter såvel prisudviklingen som lønudviklingen for folk på arbejdsmarkedet. Og SU er vel at mærke den eneste overførselsindkomst, der gør det. De øvrige overførselsindkomster blev reddet af dagsordenen den 18. maj.

Men selv om den dagsorden handlede om alle overførselsindkomster, skal det anti-SU-flertal, der findes her i Tinget, altså bruges.

SU skal udhules. Det er en skam, for det er faktisk et af de forlig, som De Radikale kunne være stolte af. Det virkede efter hensigten. Det fik de studerende til at koncentrere sig om deres studier i stedet for at bruge halvdelen af tiden på erhvervsarbejde. Men det skal altså være slut nu. Nu skal de presses ud i endnu mere erhvervsarbejde og svigte deres studier. Det er synd.

Jeg vil gerne tilføje nogle bemærkninger i anledning af den offentlige diskussion, der har været om ældre studerendes indplacering i klippekortsystemet. Ved reformens ikrafttræden var det en forudsætning, at ældre studerende ikke skulle lide skade på grund af reformen. Derfor fik de de forhøjede ydelser, samtidig med at de fik lov til at beholde de længere støt-teperioder. Hvad angår klippekortsystemet, skulle de have mulighed for at bruge dobbeltklip, hvis vel at mærke de havde opsparet dobbeltklippene, efter at klippekortsystemet var trådt i kraft.

Denne fortolkning er alle tre forligspartier i øvrigt enige om. Men desværre overlod vi det til ministeren at udforme de nærmere bestemmelser. Han har mindst talt ikke haft en heldig hånd, så mange studerende har fået at vide, at de kunne få dobbeltklip, hvis de på et eller andet tidspunkt i fortiden ikke havde modtaget SU, og nogle studerende har disponeret efter disse oplysninger f.eks. ved at opsigte deres job. Jeg finder, at ministeren har påtaget sig et ansvar ved på denne måde at sprede falske oplysninger.

Desværre er det ikke første gang, at der er rod i ministerens administration. Det er beklageligt, at den minister, der elsker at optræde som skolemester, ikke kan sørge for orden i sin egen administration.

Det er endnu mere beklageligt, når mennesker kommer i klemme, fordi de disponerer forkert ved at fæste lid til forkerte oplysninger.

Marianne Jelved (RV):

Jeg skal gerne på hr. Frank Jensens opfordring bekræfte Det Radikale Venstres pressemeddelelse i forbindelse med det forslag, vi behandler i dag. Det er fortsat Det Radikale Venstres opfattelse, at det er en god idé, hvis man får en ensartet regulering af overførselsindkomsterne, og vi står ved det forslag, der er lagt frem nu. Vi synes fortsat, det er udmærket, at vi får nogle flere uddannelsespladser, og at vi løser det finansielle problem sådan, som det sker i dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg skal sige tak til fru Marianne Jelved for bekræftelsen af udtalelsen om, at Det Radikale Venstre står fast på, at alle overførselsindkomster skal ind under et ensartet reguleringssystem. Skal jeg forstå tilkendegivelsen på den måde, at hvis Folketinget i efteråret bliver enig om et samlet reguleringssystem med udgangspunkt i årslønsudviklingen for de sociale pensioner og for andre overførselsindkomster, så skal Statens Uddannelsesstøtte og lovforslag nr. L 241, som vi behandler her i dag, tages op til revision, altså hvis Folketinget beslutter at lave en årslønsudviklingsregulering, som strider mod denne årslønsudviklingsregulering, som ikke har bund i det, som jeg mener Folketingets flertal talte om i forbindelse med den dagsorden, der blev vedtaget den 18. maj?

Jeg skal dernæst bede undervisningsministeren om at redegøre over for Folketinget for det meroptag, der vil ske her til sommer. Der foreligger jo et lovforslag; der skal ske et meroptag af studerende. Bygger det på, at der med udgangspunkt i det optag, der fandt sted i 1988, skal være 1.200 nye uddannelsespladser oven i det optagelsestal?

Vi har forsøgt igennem udvalget at få helt klart præciseret, om det er et optagelsestal, der skal lægges oven i optagelsen sidste år. Det har ikke været muligt med udgangspunkt i de besvarelser, vi har fået i udvalget, at se, om det er det, der er tilfældet. Derfor vil jeg gerne bede ministeren om blot her fra Folketingets talerstol at sige enten ja eller nej til, om det er et

[Frank Jensen]

meroptag med udgangspunkt i optagelsestallet fra sidste år?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Til hr. Frank Jensens spørgsmål vil jeg svare, at det lovforslag, der behandles nu, jo gælder satserne i 1989 fra 1. august og for 1990, og jeg er ikke i stand til at se, hvordan de forhandlinger, der refereres til om reguleringen af overførselsindkomsterne som helhed, falder ud i løbet af efteråret.

Det, jeg kan sige nu, er, at vi vedtager et lovforslag, som gælder i 1989 og 1990, og jeg understreger, at uanset hvor mange spørgsmål der bliver stillet, vil jeg ikke på nuværende tidspunkt forpligte Det Radikale Venstre på, hvordan resultatet af overførselsindkomstreguleringsforhandlingerne forløber og ender i løbet af efteråret.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg skal sige til fru Marianne Jelved, at vi har forstået lovforslagets § 1 således, at reguleringen fra 1. januar 1991 overgår til en procent-sats, der er fastsat i finansloven. Det vil sige, at lovforslag nr. L 241, om jeg så må sige, griber ind i, hvad Folketinget må foretage sig i de kommende måneder. Men jeg må tro på fru Marianne Jelved. Når Det Radikale Venstre her fra Folketingets talerstol giver udtryk for, at man mener, at der skal være et ensartet reguleringssystem, så er det noget, vi forhåbentlig kan forhandle os frem til i løbet af efteråret.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

De 1.400 pladser for 1989 er ud over det antal, der var regnet med i finanslovsforslaget.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at ganske som jeg sidste år bl.a. i god samklang med hr. Frank Jensen skabte ekstra pladser ved hjælp af overbooking og ved hjælp af breve til rektorer om, at man tog hensyn til frafald det foregående år og derfor optog nogle ekstra, vil jeg også gøre det i år. Derfor kan det ikke siges helt præcis, hvordan det vil gå med det samlede antal pladser i år sammenlignet med sidste år. Det kan godt være, det bliver 2.000 flere end sidste år, hvis vi bliver dygtigere til at overbooke. Det

kan også være, det kun bliver 1.350 flere end sidste år, nemlig hvis det viser sig, at vi nogle steder har overbooket for meget sidste år.

Så svaret på spørgsmålet afhænger lidt af den overbooking, altså det meroptag, som vi arbejder med, og som jeg også forstår hr. Frank Jensen er enig i at vi skal arbejde med på alle områder.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg erindrer ikke, der i finansloven var opgjort de endelige optagelsestal for samtlige uddannelser under den koordinerede tilmelding, men alle kan se sort på hvidt, hvad der var optagelsestallene i august-september måned 1988. Det må være med udgangspunkt i de opgørelser, der ligger for 1988, at man nu skal lave et meroptag på 1.400 pladser. Ellers er der ikke tale om, at vi får brugt de godt og vel 800 mio. kr. på etablering af nye uddannelsespladser.

Jeg har forstået, at det, der var øvelsen for regeringspartierne, var, at man skulle bruge denne besparelse på de uddannelsessøgendes købekraft til at lave flere studiepladser. Hvis det ikke bliver et reelt meroptag i forhold til sidste år, bruger vi bare denne besparelse på Statens Uddannelsesstøtte til de allerede eksisterende pladser. Jeg vil gerne bede undervisningsministeren helt klart skære ud, om der bliver tale om et meroptag på 1.400 pladser i forhold til optaget sidste år.

Undervisnings- og forskningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har det lønlige håb, at meroptaget i forhold til sidste år måske kan blive større end 1.400, fordi jeg vil gøre alt, hvad jeg kan, for at foretage det, som vi kalder overbooking, altså optage nogle flere bl.a. under hensyn til, hvordan frafaldet har været det foregående år.

Jeg håber, at når regnskabet gøres op, viser det sig, at vi måske har fået 1.600 eller 2.000 flere pladser end sidste år.

Svaret på spørgsmålet afhænger af overbookingen. Som jeg sagde i mit første svar, kan det også være, hvis man kan fortælle os, at vi nogle steder overbookede for meget sidste år, at den samlede overbooking i år bliver lidt mindre, hvad jeg skal beklage. I så fald kan det være, det samlede antal pladser i år sammenlignet med sidste år kun bliver forøget med 1.350.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Men jeg er ikke i tvivl om, hvad jeg skal arbejde for.

Jeg vil i øvrigt takke Socialdemokratiet for, at man på dette punkt har sagt til mig, at jeg skal gøre, hvad jeg kan for at udnytte også den sidste rest af pladser på vores uddannelsessteder. Jeg takker for den støtte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 114:

Forslag til lov om ændring af lov om saltvandsfiskeri. (Fritidsfiskeri og fiskepleje).

Af fiskeriministeren (Gammelgaard).

(Fremsat 23/11 88. Første behandling 30/11 88. Betænkning 24/5 89).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Svend Andersen (S):

Det fremgår af betænkningen, at Socialdemokratiet ved anden behandling vil redegøre for sin stilling ved forslaget tredje behandling.

Forslaget har været længe undervejs, og mange forhold har været drøftet. I fiskeriministerens bidrag til betænkningen er behandlet mange af de ting, der har været drøftet. Mange

af de punkter, der har været rejst, fremstår som godt afklaret, og vi er meget tilfreds med det, der er skrevet om en hel række af de punkter, der har været til drøftelse. Betækningsbidraget vil være et godt fortolkningsbidrag og et godt grundlag for administrationen af loven, hvis den skulle blive vedtaget; men det kan vi ikke sige noget om på nuværende tidspunkt.

Der er imidlertid en ting i betænkningen, som mangler en nærmere afklaring, og det er punktet om, hvor store statslige bevillinger der vil være i de kommende år til udsætning af fiskeyngel. Der nævnes i betænkningen, at krone til krone-princippet i et vist omfang er indført, og det er også rigtigt. Men skulle det være indført i fuldt omfang, skulle de midler, der kom fra sportsfiskerne og erhvervsfiskerne, og de, der nu kommer fra – hvis loven bliver vedtaget – den nye afgift fra fritidsfiskerne, sammenlagt blive fordoblet med en statsbevilling. Det er ikke helt klart i betænkningen, at det er det, ministeren har tænkt sig. Der står, at målet i de kommende år er 15-20 mio. kr., og det vil sige, at skal målet opfyldes, må det i hvert fald være mere end 15 mio. kr. Vi har den opfattelse, at det må være så nær de 20 mio. kr. som muligt.

Det, der mangler at afklares i betænkningen, er, hvordan ministeren har tænkt sig at dette mål skal nås. Hvis der ikke er midler nok fra organisationerne, og hvis ikke de når krone til krone-princippet, hvordan agter ministeren så at opfylde denne målsætning? Hvis der ikke er op imod 20 mio. kr., vil ministeren så fremsætte forslag om forhøjede bidrag fra de forskellige organisationer, eller er det ministerens agt, således som vi læser betækningsbidraget, at stille forslag på finansloven om, at de nødvendige midler er til rådighed?

Det, vi kunne forestille os, var, at vi fik et mindstebeløb på finansloven. De to foregående år har finanslovbevillingerne været 10 mio. kr. årligt. I indeværende år er finanslovbevillingen 11 mio. kr. Skal målet nås for de kommende år, må det være rimeligt, at vi allerede nu får klarlagt, hvor stor den statslige bevilling skal være.

Er det ministerens opfattelse, at den mindst skal være 8 mio. kr., 9 mio. kr., 10 mio. kr. eller mere? Det er det spørgsmål, som vi mener er nødvendigt at få afklaret, før den socialdemokratiske gruppe kan tage stilling til forslaget. Det forventer vi at få klaring på allerede under andenbehandlingen. Ellers må der være behov